

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโนนชัยศรีวิทยา อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลัง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลและมีข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโนนชัยศรีวิทยา อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลังด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบร่วมมือ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลังตามรูปแบบกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบร่วมมือในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2552 ถึงวันที่ 10 สิงหาคม 2552 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ใช้เวลาแผนละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้แบ่งวงจรในการสะท้อนผลจากการปฏิบัติตามรูปแบบกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบร่วมมือออกเป็น 4 วงจร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 1 แผนต่อ 1 วงจร เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขในวงจรต่อไป ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยเป็นวงจร ดังต่อไปนี้

วงจรที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การถามและบอกทิศทาง (Asking and Giving Directions) โดยใช้แผ่นซีดีที่พูดบันทึกโดยเจ้าของภาษาเป็นสื่อและ

อุปกรณ์การสอน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อประเมินทักษะการฟัง การสังเกตการเรียนรู้แบบไม่มีโครงสร้างโดยการบันทึกวิดีโอ การสนทนากับนักเรียนและการเขียนอนุทินของนักเรียน จากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พบว่า ในกิจกรรมก่อนฟังซึ่งเป็นขั้นตอนการสำรวจความรู้ภูมิหลัง โดยผู้วิจัยใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้นักเรียนระลึกถึงความรู้หรือคำศัพท์ วลีหรือประโยคที่นักเรียนเคยรู้หรือมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนนั้น นักเรียนบางคนยังไม่กล้าแสดงความคิดของตนเอง ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่นักเรียนไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนเองรู้นั้นจะถูกต้องหรือไม่ และนักเรียนบางคนก็ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นเลย ในกิจกรรมระหว่างฟัง นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีความคุ้นเคยกับเสียงของเจ้าของภาษา จึงบอกว่าเสียงที่พูดบันทึกที่ได้ยินนั้นเร็วเกินไปและฟังไม่ทัน ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายหรือท้อแท้ที่จะฟังต่อไป ในการทำงานเป็นกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มบางคนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจาก มีสมาชิกในกลุ่มที่สามารถทำงานได้คอยทำงานแทนคนอื่นอยู่แล้ว จึงทำให้สมาชิกคนอื่นไม่ต้องทำอะไร และในกิจกรรมหลังฟัง นักเรียนเกิดความสนุกสนานกับการแต่งบทสนทนาด้วยตนเอง แต่เมื่อมีการนำเสนอบทสนทนาโดยแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน นักเรียนยังขาดความมั่นใจและไม่กล้าแสดงออก

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และใช้แบบประเมินตามสภาพจริงในการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลระหว่างการทำกิจกรรมในวงจรที่ 1 โดยนักเรียนมีคะแนนการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต้องแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 47.2

วงจรที่ 2 ผู้วิจัยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กีฬาและนันทนาการ (Sports and Games) ในการจัดการเรียนการสอนในวงจรที่ 2 โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดตามที่กล่าวมาแล้วในวงจรที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในกิจกรรมก่อนฟังซึ่งเป็นขั้นตอนการสำรวจความรู้ เนื่องจากนักเรียนส่วนมากไม่มีความมั่นใจในการพูดเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือความรู้ที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเขียนลงในกระดาษ ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่สามารถเขียนออกมาได้มากกว่าการพูดออกเสียง มีนักเรียนบางคนที่ไม่รู้คำศัพท์เป็นภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยอนุญาตให้นักเรียนเขียนเป็นภาษาไทยได้ เมื่อนำมาสนทนากันในชั้นเรียนเพื่อหาคำศัพท์ที่ถูกต้อง ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อำนาจคำศัพท์ไปพร้อมกัน ในกิจกรรมระหว่างฟัง ผู้วิจัยได้ปรับเสียงพูดบันทึกในซีดีให้ช้าลงและเว้นระยะเสียงให้ยาวขึ้น ทำให้นักเรียนส่วนมากสามารถฟังได้ทันแต่ยังคงมีบางส่วนที่ยังคงฟังไม่ทัน และจากการเปลี่ยนกลุ่มบ่อยครั้งขึ้น นักเรียนส่วนมากให้ความร่วมมือกับสมาชิกใน

กลุ่มมากขึ้น เนื่องจากทุกคนมุ่งหวังที่จะทำงานกลุ่มให้เสร็จทันเวลาและเสร็จก่อนเพื่อนกลุ่มอื่น การแสดงบทบาทสมมติในกิจกรรมหลังฟัง นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้ทำงานเป็นคู่ตามชอบใจ ทำให้มีโอกาสดำเนินการได้แสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากไม่สามารถที่จะสนทนากับเพื่อนที่เรียนได้ครบทุกคน จึงทำให้บางคนที่ยังไม่ได้นำเสนอไม่มีความกล้าแสดงออกเท่าไร

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และใช้แบบประเมินตามสภาพจริงในการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลระหว่างการทำกิจกรรมในวงจรที่ 2 พบว่า นักเรียนมีคะแนนการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 62.2

วงจรที่ 3 ผู้วิจัยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สถานที่ที่น่าสนใจ (Places of Interests) ในการจัดการเรียนการสอนในวงจรที่ 3 โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดตามที่กล่าวมาแล้วในวงจรที่ 1 และ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ในกิจกรรมก่อนฟัง ผู้วิจัยใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้ นักเรียนระลึกถึงคำศัพท์ที่เคยรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน นักเรียนส่วนมากรู้สึกสบายใจที่จะเขียนและพูดแสดงความคิดเห็นไปด้วย แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังคงต้องการเขียนในกระดาษมากกว่าการพูด มีนักเรียนส่วนน้อยที่ยังเขียนคำภาษาไทย ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอนได้มีการเปลี่ยนกลุ่มบ่อยครั้ง ส่งผลให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสได้ทำงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดเวลา ในกิจกรรมระหว่างฟัง สมาชิกในบางกลุ่มยังคงฟังไม่ทันจึงทำให้ทั้งกลุ่มฟังไม่ทันไปด้วยเพราะมีการแบ่งส่วนกันฟังภายในกลุ่ม ผู้วิจัยได้ปรับความเร็วของเสียงที่พูดบันทึกโดยเจ้าของภาษาในแผ่นซีดีให้อยู่ในระดับปกติ ซึ่งนักเรียนส่วนมากเริ่มคุ้นเคยกับเสียงที่พูดบันทึกโดยเจ้าของภาษาโดยไม่รู้ตัว แต่ยังคงมีนักเรียนส่วนน้อยที่บอกว่าเสียงที่ได้ยินนั้นยังเร็วไป จากการให้นักเรียนทุกคนได้มีการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และมีความกล้าแสดงออกโดยการให้นักเรียนทำงานเป็นคู่ตามชอบใจ ทำให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และมีโอกาสได้นำเสนอหน้าชั้นเรียนทุกคน ซึ่งนักเรียนส่วนมากชอบการแสดงบทบาทสมมติ แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังคงไม่กล้าแสดงออกเนื่องจากกลัวพูดผิดแล้วเพื่อนจะหัวเราะเยาะ

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และใช้แบบประเมินตามสภาพจริงในการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลระหว่างการทำกิจกรรมในวงจรที่ 3 พบว่า นักเรียนมีคะแนนการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 75.4

วงจรถ่ายที่ 4 ผู้วิจัยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง กิจกรรม (Activities) ในการจัดการเรียนการสอนในวงจรถ่ายที่ 4 โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดตามที่กล่าวมาแล้วในวงจรถ่ายที่ 1, 2 และ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในกิจกรรมก่อนฟัง นักเรียนส่วนมากมีความมั่นใจและสามารถพูดแสดงความคิดเห็นหรือแสดงความรู้ภูมิหลังที่ตนเองมีอยู่ทั้งคำศัพท์หรือวลีที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน แต่ถ้ามีคำศัพท์ที่ยากก็จะพูดเป็นภาษาไทยและนำมาสนทนากัน เนื่องจากมีการเปลี่ยนกลุ่มในทุกๆ กิจกรรมและมีขนาดกลุ่มที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินงานร่วมกับคนอื่นอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดความรู้ดีรับผิดชอบต่อกลุ่มมากขึ้น จากการใช้ผู้วิจัยปรับความเร็วของเสียงที่พูดบันทึกโดยเจ้าของภาษาให้อยู่ในระดับปกติ นักเรียนส่วนมากมีความคุ้นเคยกับเสียงที่ได้ยินโดยไม่รู้ตัว นักเรียนบางคนยังคงฟังไม่ทันในบางกิจกรรมที่มีคำศัพท์ยาก แต่เมื่อมีการอธิบายคำศัพท์ นักเรียนก็สามารถฟังได้ดีขึ้น สำหรับกิจกรรมที่มีการแข่งขัน นักเรียนทุกคนร่วมกิจกรรมได้ดีและสนุกสนาน ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียน ในกิจกรรมหลังฟัง นักเรียนส่วนมากมีความสุขและสนุกสนานในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อแสดงบทบาทสมมติ ถึงแม้จะยังคงมีความอายไม่กล้าแสดงออกอยู่บ้าง แต่เมื่อมีการฝึกอยู่ตลอดเวลา นักเรียนจะเกิดความมั่นใจ

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และใช้แบบประเมินตามสภาพจริงในการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลระหว่างการทำกิจกรรมในวงจรถ่ายที่ 4 พบว่า นักเรียนมีคะแนนการพัฒนาทักษะการฟังอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 82.2

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อทำการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลังที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลังอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.92

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Action) ขั้นที่ 3 การสังเกต (Observation) และขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลัง จากการศึกษาปัญหาในการเรียนการสอนทำให้พบข้อบกพร่อง ปัญหาและสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับวิธีการสอนของครูและวิธีการเรียนของนักเรียน แล้วนำมาคิดวิเคราะห์เพื่อหาวิธีการ

แก้ไขพฤติกรรมและปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้และทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ความก้าวหน้าดังกล่าวอาจจะมีสาเหตุมาจากเหตุผลบางประการ ดังนี้

หลักการของทฤษฎีความรู้ภูมิหลังในการพัฒนาทักษะการฟังเป็นการใช้ความรู้ของนักเรียนที่มีอยู่เดิมมาเป็นพื้นฐานและต่อยอดความรู้ใหม่ โดยก่อนเริ่มดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบร่วมมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาและตรวจสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฟังก่อนเรียน ซึ่งทำให้ทราบว่า นักเรียนส่วนมากมีทักษะการฟังที่ต่ำมาก ในกิจกรรมก่อนฟัง ผู้วิจัยสำรวจความรู้ภูมิหลังและเตรียมความพร้อมที่จะเรียนของนักเรียนโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามกระตุ้น ซึ่งคำถามที่ใช้ถามนั้นจะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะได้ฟังโดยตรง ซึ่งนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากนักเรียนทุกคนมีประสบการณ์เดิมที่ไม่เหมือนกันจึงทำให้ความรู้ภูมิหลังหรือความรู้เดิมที่มีค่อนข้างแตกต่างกันและไม่เหมือนกัน ผู้วิจัยตรวจสอบความรู้ภูมิหลังและทักษะการฟังอีกครั้งโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาใกล้ตัวผู้เรียนและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฟังเสียงพูดบันทึกและตรวจสอบความรู้ภูมิหลังโดยใช้ทักษะการฟังของตนเอง ซึ่งเสียงพูดบันทึกที่นักเรียนได้ฟังนั้นเป็นเสียงที่พูดบันทึกโดยเจ้าของภาษา มีการเชื่อมคำตามธรรมชาติ สำเนียงและวิธีการพูดของเจ้าของภาษา เนื่องจากนักเรียนไม่คุ้นเคยกับการฟังเสียงที่พูดโดยเจ้าของภาษาและเคยฟังเป็นคำ วลีหรือประโยคที่พูด โดยครูผู้สอนซึ่งบางครั้งยังมีการออกเสียงที่ผิดและไม่ถูกต้องตามหลักการพูดเท่าที่ควร จึงทำให้นักเรียนรู้สึกว้าวใจที่เสียงพูดที่ได้ยินนั้นเร็วเกินไป นักเรียนจึงเกิดความสับสนในการฟัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มิซึชิ พลทองมาก (2541 : 92) ที่พบว่าผู้เรียนที่มีความเคยชินกับการได้ยินการพูดภาษาอังกฤษที่ละคำและสำเนียงการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอน จะเกิดความสับสนและยากที่จะฟังได้อย่างเข้าใจเมื่อได้ยินเสียงที่พูดโดยเจ้าของภาษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่ม (สุจิตรา สิทธิ. 2545 : 20) มาช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจของนักเรียน ซึ่งนักเรียนเกิดความสนุกสนานและร่วมมือกันฟังและพร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียนต่อไป

แมคคาร์ที (McClarty. 1991 : 168) กล่าวว่า การฟังที่ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ฟังจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในแนวความคิดเบื้องต้นของข่าวสารหรือเรื่องที่ฟัง ดังนั้น ในกิจกรรมระหว่างฟัง ผู้วิจัยจึงได้ให้จุดมุ่งหมายของการฟังและเน้นเนื้อหาและคำศัพท์ที่มีรายละเอียดอยู่เป็นจำนวนมากและจำเป็นสำหรับการฟังก่อนฟังแผ่นเสียงที่พูดบันทึกโดย

เจ้าของภาษา ซึ่งเป็นเสียงพูดที่ยาวและซับซ้อนมากขึ้น แต่เนื่องจากความไม่คุ้นเคยกับเสียง และความยาวของเสียงที่พูด จึงทำให้นักเรียนเกิดความกลัว สับสนจนไม่สามารถฟังเสียงได้ทัน เกิดความไม่สนุกและคิดว่า การฟังภาษาอังกฤษนั้นเป็นสิ่งที่ยาก แต่เมื่อผู้วิจัยใช้เทคนิค กระบวนการกลุ่มให้นักเรียนได้ช่วยกันศึกษาและช่วยกันฟัง ทำให้นักเรียนสามารถฟังได้มากขึ้นและไม่เกิดความอายหรือมีความวิตกกังวลถ้าหากเกิดข้อผิดพลาดในการฟัง กิจกรรมกลุ่ม ซึ่งมีขนาดกลุ่มที่หลากหลายทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนานและสามารถฟังเสียงที่พูด บันทึกในอัตราความเร็วระดับปกติ ทำให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จของกลุ่ม เพราะทุกคนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการฟัง และทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและเรียนรู้ได้อย่างไม่รู้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สลาวิน (Slavin, 1980 : 315-342) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความหลากหลาย ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างความรับผิดชอบในกลุ่มและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 130-135) กล่าวว่า บทบาทสมมติมีความจำเป็นสำหรับการสรุป วัตถุประสงค์และประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมคู่ในกิจกรรมหลังการฟังเพื่อให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันและแสดงความคิดเห็น ได้อย่างเต็มที่ นักเรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าซักถาม กระตือรือร้น มีความมั่นใจ มีสมาธิและสามารถคิดวิเคราะห์ในการฟังมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและคงทน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลกันยา สิมารักษ์ (2545 : 47) วรรณภา สุขสังข์ (2545 : 50) และศรีอุทัย สุขยศศรี (2542 : 58) ที่กล่าวว่า นักเรียนจะมีความกระตือรือร้น ไม่รู้สึกเบื่อและสนุกกับการเรียนเมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างเต็มที่และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างแท้จริง

เยาวรัตน์ ทักสูงเนิน (2547 : 58) อธิบายว่า การเสริมแรงโดยการสนทนากับนักเรียนเป็นการให้กำลังใจและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้น เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียน และช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษด้านการฟัง ช่วยสร้างเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้นและเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เจตคติและความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลังอยู่ในระดับที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงว่านักเรียนเห็นความสำคัญและมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษด้านการฟังโดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลัง ทั้งนี้เพราะเป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาใกล้ตัวผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้เดิมของตนเองเพื่อต่อยอดความรู้และพัฒนาทักษะการฟังให้เพิ่มมากขึ้น

และให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความสามัคคีและเรียนรู้ไปพร้อมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 130-135) วิญญูวดี กุลจลา (2541 : 56) และศราวุธ ชามุมวงศ์ (2544 : 67) ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียน ภาษาอังกฤษกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ว่าเจตคติเป็นปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ ต่อผลการเรียนรู้ทางภาษา กล่าวคือ หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษแล้วจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้ระลึกถึงความรู้ภูมิหลังที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่จะฟังและวัตถุประสงค์ของการฟัง ส่งผลให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่ได้ฟังเพิ่มมากขึ้น และเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เป็นกลุ่ม มีการช่วยเหลือกัน รับผิดชอบงานร่วมกัน นักเรียนจะเรียนรู้อย่างมีความสุขและสามารถพัฒนาทักษะการฟังของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโนนชัยศรีวิทยา อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลัง ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนการฟังภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ความรู้ภูมิหลังของผู้ฟังส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการฟัง และในการพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนนั้น ถ้านักเรียนได้รับการกระตุ้นเพื่อให้ระลึกถึงความรู้ภูมิหลังหรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน อีกทั้งมีกิจกรรมการฟังที่สนุกสนาน น่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถทางภาษาของนักเรียน สามารถทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหา เกิดความสนใจในการเรียนและมีเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษ ส่งผลให้เกิดความพยายามที่จะเรียนรู้

การฝึกและพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ควรมีการศึกษาและพัฒนาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนการฟังที่อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีความรู้ภูมิหลังอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนการฟังโดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลัง ดังนี้

1. ก่อนนำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรมีการศึกษาและทำความเข้าใจรูปแบบของวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จและดำเนินไปได้ด้วยดี

2. เนื้อหา คำศัพท์ โครงสร้างทางภาษาที่นำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน สามารถนำไปปรับและประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้

3. ในการเลือกเสียงที่พูดบันทึกเพื่อนำมาให้นักเรียนฟัง ควรเป็นเสียงที่พูดโดยเจ้าของภาษาและมีสำเนียงการออกเสียงที่นักเรียนสามารถฟังได้ง่าย กิจกรรมการฟังต้องหลากหลาย และมีการกระตุ้นให้นักเรียนได้ระลึกความรู้ภูมิหลังและตื่นตัวตลอดเวลา

4. ผู้วิจัยต้องสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละกิจกรรมการฟัง เพื่อที่จะรู้สภาพปัญหาที่แท้จริง ควรจดบันทึกอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวงจรต่อไป

5. การจัดกลุ่มนักเรียนควรมีรูปแบบที่หลากหลาย ต้องคำนึงและพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนแบ่งกลุ่มว่าจะใช้วิธีการรูปแบบใดและให้มีระดับความสามารถอย่างไรในแต่ละกลุ่ม ควรพิจารณาว่ากิจกรรมใดสมควรที่จะเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็กหรือเป็นคู่ กิจกรรมใดที่จำเป็นต้องจัดกลุ่มโดยที่สมาชิกมีความสามารถที่ใกล้เคียงกันและแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้มีโอกาสและมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อความสำเร็จของกลุ่มด้วยกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาและมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลังในระดับชั้นหรือเนื้อหารายวิชาอื่นๆ

2. ควรศึกษาวิธีการและหลักการในการกระตุ้นความรู้ภูมิหลังที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และควรศึกษาความคงทนของการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีความรู้ภูมิหลัง

3. ควรพัฒนาทักษะการฟังอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญในการฟัง รวมทั้งพัฒนาทักษะการพูด การอ่านและการเขียน